

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ

Факультет № 4
Кафедра протидії кіберзлочинності
Факультет № 6
Кафедра кібербезпеки та DATA-технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

на спільному засіданні

кафедри протидії кіберзлочинності

факультету № 4 та кафедри кібербезпеки та
DATA-технологій факультету № 6

протокол № 2 від 22.06.2023 р.

Завідувач кафедри протидії кіберзлочинності

_____ **Олександр МАНЖАЙ**

Завідувач кафедри кібербезпеки та DATA-

технологій _____ **Юрій ГНУСОВ**

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ (ОК.08)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кафедра	Кафедра протидії кіберзлочинності (http://univd.edu.ua/uk/dir/1740/kafedra-protydii-kiberzlochynnosti)
Контактний телефон	+38 057 73-98-014 (роб.)
E-mail	kiberbezpekaf@gmail.com
ЛЕКТОР (ЛЕКТОРИ)	
	Рог Вікторія Євгенівна , старший викладач кафедри протидії кіберзлочинності факультету № 4, vitochkarog@gmail.com Клімушин Петро Сергійович , доцент кафедри протидії кіберзлочинності факультету № 4, к.т.н., доцент klimushyn@ukr.net
Назва освітньо-професійної програми	Психологія (Поліцейські) Psychology (Police Officers)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Статус дисципліни	Обов'язкова компонента освітньо-професійної програми, вивчається в 1 семестрі I курсу

Мета вивчення дисципліни	Опанування здобувачами теоретичних основ інформаційного забезпечення діяльності органів національної поліції, формування знань, умінь та навичок, необхідних для використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій в практичній діяльності поліції; удосконалення навичок професійної роботи з електронними документами, електронними таблицями; напрямками використання інформаційних та комунікаційних технологій у професійній діяльності.
Завдання вивчення дисципліни	Опанування сутністю новітніх інформаційних та комунікаційних технологій, які використовуються в діяльності поліції; удосконалення практичних навичок щодо використання комп'ютерних програм та систем в діяльності правоохоронця; вивчення питань щодо напрямів, тенденцій та перспектив розвитку інформаційних та комунікаційних технологій в професійної діяльності.
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS/ годинах	3 кредити ECTS (загальний обсяг – 90 год.) 3 них: - аудиторна робота: 44 год. - самостійна робота: 46 год.
Форми та види проведення навчальних занять	Форма навчання – денна Види навчальних занять: - лекції: 4 год.; - практичні заняття: 40 год.
Самостійна робота	Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка тез доповідей до конференцій.
Індивідуальні завдання	Не передбачено освітньо-професійною програмою.
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Аудиторія та час проведення заняття згідно розкладу
Необхідне обладнання	Мультимедійне обладнання (ноутбук та проектор), комп'ютерне забезпечення з виходом у мережу Інтернет.
Мова викладання	Українська
Контроль	Поточний та підсумковий контроль. Поточний: опитування на практичних заняттях, тестування, виконання самостійних робіт. Критерії оцінки поточного контролю викладач повідомляє на першому занятті та перед кожними оцінюванням. Підсумковий контроль: залік.

Інтегральна компетентність, загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК-5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (предметні, фахові) компетентності (СК)	СК-9. Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин. СК-14. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних. СК-15. Здатність до застосування спеціальної техніки. СК-18. Здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури. СК-19. Здатність забезпечувати охорону державної таємниці та працювати з носіями інформації з обмеженим доступом.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема № 1. Поняття інформаційних технологій. Принципи функціонування і ресурси мережі Інтернет. Автоматизація підготовки юридичних документів у MSWORD. Обробка інформації в MS EXCEL. Вступ. Поняття інформаційних технологій. Роль та задачі інформаційних технологій в ОНП. Нормативно-правова база у галузі інформаційного забезпечення ОНП. Призначення та основні завдання Інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України». Принципи функціонування і ресурси мережі Інтернет. Пошук інформації в Інтернеті. Метапошукові сервери глобальної мережі Інтернет. Пошук людей в глобальній мережі за допомогою он-лайн сервісів. Довідково-інформаційні бази даних вільного доступу. Інформаційні обліки МВС. Автоматизація підготовки юридичних документів у MSWORD. Обробка і аналіз інформації у MS EXCEL.
Тема № 2. Єдина інформаційна система МВС України. Автоматизоване робоче місце працівника підрозділу "102" (АРМ "оператор "102") системи ІПП. Автоматизоване робоче місце (АРМ) "диспетчер" системи ІПП. Робота з базами даних, використання радіозв'язку та відео фіксації у роботі патрульного поліцейського.

<p>Єдина інформаційна система МВС України. Функціональні підсистеми єдиної інформаційної системи МВС. Суб'єкти та користувачі єдиної інформаційної системи МВС. Інформаційні ресурси єдиної інформаційної системи МВС. Поняття системи централізованого управління нарядами поліції. Автоматизоване робоче місце працівника підрозділу "102" (АРМ "оператор "102") системи ІПП. Автоматизоване робоче місце (АРМ) "диспетчер" системи ІПП. Характеристики мобільного логістичного пристрою, налаштування його до роботи. Правила ведення радіоєфіру під час патрулювання. Відеофіксація з допомогою персонального відеореєстратора під час патрулювання.</p>	
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН 1. Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.</p> <p>ПРН 3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.</p> <p>ПРН 7. Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події.</p> <p>ПРН 8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин.</p> <p>ПРН 9. Користуватись державною системою урядового зв'язку, Національною системою конфіденційного зв'язку, формування та реалізації державної політики у сферах кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів та інформації, криптографічного та технічного захисту інформації, телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України, поштового зв'язку спеціального призначення, урядового фельд'єгерського зв'язку.</p> <p>ПРН 14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.</p> <p>ПРН 18 Застосовувати штатне озброєння підрозділу (вогнепальну зброю, спеціальні засоби, засоби фізичної сили); інформаційні системи, інформаційні технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації, інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), оперативні та оперативнотехнічні засоби, здійснення оперативнорозшукової діяльності.</p>

		ПРН 21. Організовувати заходи щодо режиму секретності та захисту інформації.	
Критерії оцінювання результатів навчання		Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю: - поточний контроль - 50 балів; - підсумковий контроль - 50 балів. Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та самостійної роботи здобувача вищої освіти. Оцінка за аудиторну роботу визначається як середнє арифметичне балів, які ним отримані на практичних заняттях (здобувач має отримати не менш 5 позитивних оцінок) з коефіцієнтом 5. Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне балів, які отримані здобувачем за: реферати, завдання для самостійного виконання (здобувач має підготувати не менш 2 проектів) з коефіцієнтом 5. Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, які отримані здобувачем протягом семестру, та балів, які набрані на підсумковому контролі (залік).	
ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцін	Оцінка за	Оцінка за шкалою ECTS	
ка в балах	національн ою шкалою	Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно (“зараховано”)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94-96			
90-93			
85-89	Добре (“зараховано”)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
80-84			
75-79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.

70-74	Задовільно (“зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не мають істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
65-69			
60-64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40-59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Нормативно-правова база у галузі інформаційного забезпечення в органах (підрозділах) Національної поліції України.
2. Поняття «інформація».
3. Властивості інформації.
4. Поняття «інформаційні технології».
5. Мета функціонування Єдиної інформаційної системи МВС.
6. Завдання Єдиної інформаційної системи МВС.
7. Функції Єдиної інформаційної системи МВС.
8. Структура Єдиної інформаційної системи МВС.
9. Поняття центральної підсистеми Єдиної інформаційної системи МВС.
10. Склад центральної підсистеми Єдиної інформаційної системи МВС.
11. Функціональні підсистеми Єдиної інформаційної системи МВС.
12. Перелік пріоритетних інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ.

13. Основні завдання системи ІПНПУ.
14. Призначення системи ІПНПУ.
15. Інформаційні ресурси системи ІПНПУ.
16. Суб'єкти ІПНПУ.
17. Структура системи ІПНПУ.
18. Принципи функціонування і ресурси мережі Інтернет.
19. Пошук інформації в Інтернеті. Метапошукові сервери глобальної мережі Інтернет.
20. Пошук людей в глобальній мережі за допомогою он-лайн сервісів.
21. Довідково-інформаційні бази даних вільного доступу.
22. Інформаційні обліки МВС.
23. Політика інформаційної безпеки при роботі з інформацією.
24. Прийоми та засоби автоматизації розробки юридичних документів у текстовому процесорі MS WORD.
25. Способи створення таблиць та списків у MS WORD.
26. Створення шаблонів юридичних документів у MS WORD.
27. Прийоми підготовки документів для розсилки, прийоми консолідації і злиття однотипних документів засобами текстового процесору MS WORD.
28. Обробка табличних даних у MS EXCEL.
29. Сортування списку, пошук у списку, створення автофільтру, розширений фільтр у MS EXCEL.
30. Консолідація даних по фізичному розташуванню, по заголовках рядків й стовпців в MS EXCEL.
31. Аналіз статистичних даних, їх візуалізація засобами MS EXCEL.
32. Система централізованого управління нарядами поліції Поняття і класифікація інформаційних ресурсів.
33. Характеристики мобільного логістичного пристрою, налаштування його до роботи.
34. Правила ведення радіоефіру під час патрулювання.
35. Відеофіксація з допомогою персонального відеореєстратора під час патрулювання.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна та наукова література:

1. Інформаційні системи та технології : підруч. / кол. авт. ; за заг. ред. д.т.н., проф. В.Б. Вишні. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 280с. URI: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/7110>
2. Інформаційні технології: підруч. / В.Б. Вишня, К.Ю. Ісмаїлов, І.В. Краснобрижний, С.О. Прокопов, Е.В. Рижков. Дніпро : Дніп-роп. держ. ун-т внутр.справ, 2021. 492с. URI: <http://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/6820>
3. Основи управління інформаційною безпекою: навч. посібник / А.М. Гребенюк, Л.В. Рибальченко. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутріш. справ, 2020. 144с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5717/1/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%9E%D0%A3%D0%91%20.pdf>
4. Інформаційні технології у правоохоронній діяльності. Частина 1:

Високотехнологічні тренди у правоохоронній сфері зарубіжних країн: навч. посіб. / Харків. нац. ун-т внутр. справ; [В.М. Струков, Д.В. Узлов, Ю.В. Гнусов та ін.]; за заг. ред. канд. техн. наук, доц. В.М. Струкова. Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2020. 276 с.

5. Гнусов Ю. В., Світличний В. А., Онищенко Ю. М. Спеціальна техніка Національної поліції України : навч. посіб. з дис. «Тактико-спеціальна підготовка» Харк. нац. ун-т внутр. справ, факультет № 4, каф. кібербезпеки. Харків : ХНУВС, 2017. 175 с.

6. Косиченко О.О., Махницький О.В. Захист службової інформації під час використання електронної Web-пошти на основі асиметричного шифрування з відкритим ключем за допомогою програми Mailvelope. Методичні рекомендації. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро, 2018. 36 с.

7. Нелюбов В.О., Куруца О.С. Основи інформатики. Microsoft Word 2016: електронний навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ УжНУ, 2018. 96 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/18659>

8. Трофименко О. Г. Сучасні інформаційні та комунікаційні системи і технології: навч. посіб. Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", каф. інформ. технологій. Одеса: Фенікс, 2016. 142 с.

9. Трофименко О. Г., Буката Л. М. СУБД ACCESS створення та опрацювання баз даних: Методичні вказівки до лабораторних, практичних занять та самостійної роботи студентів. Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова. Одеса: Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова. 2016. 96 с.

10. Колісник Т. П, Сезонова І. К. Комп'ютерне діловодство для правоохоронців : навч. посіб. МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : НікаНова, 2015. 180 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/187222413.pdf>

11. Методичні рекомендації щодо користування Електронною системою фіксації поліцейськими результатів реагування на події. Службовий лист Національної поліції від 16.06.2017 за 6327.давчих та нормативних докум. Дніпро: ДДУВС, 2016. 476 с.

12. Кормич Б.А., Федотов О.П., Аверочкіна Т.В. Правове регулювання інформаційної діяльності: навчально-методичний. Одеська юридична академія. 2018. 150 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/9530/Kormych%20Fedotov%20Averochkina%202018.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна та наукова література:

1. Інформаційне забезпечення професійної діяльності: навч. посіб. / О.В. Ковальова. – Київ: «Дакор», 2021.- 288 с.

2. Косиченко О.О., Махницький О.В. Інформаційне забезпечення юридичної діяльності: навчальний посібник. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 208 с. URI: <http://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/2047>

3. Гірінова Л. В., Сибірякова І. Г. Інформаційні системи та технології. Частина 1. Технічне та програмне забезпечення інформаційних технологій та систем: навч. посібк. Харків: Monograf, 2016. 121 с

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

3. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

4. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.

5. Питання забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах: Постанова КМУ від 8 лютого 2021 року №92 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92-2021-%D0%BF#Text>.

6. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2155-19/page>.

7. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» : наказ МВС України від 03.08.2017 № 676 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17>.

8. Про затвердження Положення про Єдину Інформаційну Систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів : постанова КМУ від 14.11.2018 № 1024 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF>.

9. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: Наказ Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>.

10. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Верховна Рада України: офіційний портал. URL:

<http://www.rada.gov.ua/>.

2. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/>.

3. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України» (НАУ): сайт. URL: <http://www.nau.ua>.

5. Національна поліція України: офіційний сайт. URL: <https://www.npu.gov.ua/>.

6. Міністерство внутрішніх справ України: офіційний сайт. URL: <https://mvs.gov.ua/>.

7. Патрульна поліція України: офіційний сайт. URL: <http://patrol.police.gov.ua/ua/>.

8. Офіс Генерального прокурора України: офіційний сайт. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/>.

9. Міністерство Юстиції: офіційний сайт. URL: <https://minjust.gov.ua/>.

10. Державне підприємство «Національні інформаційні системи»: офіційний сайт. URL: <https://nais.gov.ua/>.

11. Портал відкритих даних: офіційний сайт. URL: <https://data.gov.ua/>.